

Egy nevezetes látogató az Egyetemi Könyvtárban

1792. január 25-én délután két óra tájt mozsárdurrogás csődítette Pest-Buda lakóit az utcára: ekkor tartotta ünnepélyes bevonulását a városba a török szultán követe, aki — több eszten-dős háborúskodás után — fontos tárgya-lások végett Bécsbe igyekezett. Utcák, ablakok megteltek a kíváncsiak sokasá-gával, hogy láthassák a szokatlan, keleti pompát, a társzekerek hosszú sorát, a katonai díszkíséretet s magát az előkelő török személyt, aki fedeles hintón érke-zett, s „valahol tsak Dámákat látott: mindenütt nagy maga meghajlásával, 's kezének a' mellyéhez-való vitelével tisz-telte azokat”. A Fehér Hajó vendéglőben szállt meg, s már aznap diplomáciai látogatásokat tett, majd este maszkabál-ban vett részt.

Rövid pestbudai tartózkodását arra is fölhasználta, hogy megismerkedjék a főváros nevezetesebb gyűjteményeivel. Január 26-án délben az Egyetemi Könyvtárba látogatott el. A bécsi *Magyar Hirmondó* levelezője részletesen tudósít az eseményről. A könyvtárban Barits Adalbert egyetemi tanár üdvözlő beszéddel fogadta a követet:

„Kegyelmes Úr! A' mi Rektorunk helyett, szerentsén van Excellentziádat, ezen Királyi Universitásnak nevében köszönteni, 's meg-köszönni azt a' tiszteletet, melly háromlik ezen Kir. Tanító Helyre abból, hogy Excell.ád méltóztatott meg látogatni, mellyet mi annyival nagyobbra betsülünk, mivel értésünkre esett a' közönséges Levelekből, hogy Excell.ád esmerösse, és Barátja a' Tudományoknak. Hogy ezen meg-betsülhetlen történetet még a' mi utánunk következőknél is el-felejthetlenné tegyük, el nem mulatjuk ezen Királyi Fő Os-kola' Krónikájába bé-iktatni.”

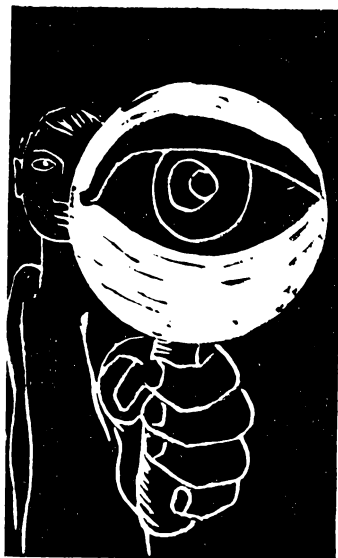
A követ nevében a tolmács ekképpen válaszolt:

„Köszöni ezen tiszteletet, mellyet mutattak személye eránt. Mindenkor betsülte ő a' tudományokat, 's betsülük azokat minden ő Hazájafiai is. Magokban gondoltván a' tudományok, ugyan azonok is ő nálók, mint az ide-valók; tsupán abban különböznek: hogy az ő vallásokhoz képest vagynak el-intézve ő nálók a' tudományok. Többire, kíván-nya meg-nyerni ezen tudós Férjfiaknak neveiket; kik őtet így meg-tisztelik,

hogy azokat örök emlékezetnek okáért magánál meg tarthassa.”

Az előkelő vendég ezután megtekin-tette a könyvtár kincseit. „Mindenen; de főképpen az *Arabs* Könyveken álmélko-dott... A' több Török Kéz-írások kö-zött, mellyeket mutattak a' Követnek az Universitás' Könyvtárjában, különös figyelmetességgel, 's néminémű töpren-kedéssel olvasta azt, melly *Szigeth* Vá-rának vissza-vételével maradt nállunk. Az *Alkoránt* is kezébe adták, mellyet midőn el vett volna, meg-tsókölt... Midőn az emlékeztető pénzeket nézegette volna: kérdezte, ha volna é azok között a' mostani *Szultán* pénzei közzül? 's mi-helyt értette, hogy még nintsen: mind-járt adott öt kisebb aranyakat. Nagyok nem voltak nálla, hanem meg ígerte, hogy azokból is küld kettőt; küldött is.”

Több mint háromórás látogatása vé-geztével a török követ nyolc-soros em-lékverset írt anyanyelvén a vendég-könyvbe, s elismerő szavakkal búcsúzott el a könyvtártól. — cs —

Bor István rajza